

PROJECTE DE COL-LABORACIÓ ENTRE EL CPEE FATIMA I EL CEIP PERE VIVER DE TERRASSA

Equip Directiu del CPEE Fatima

RESUMEN

El artículo trata del trabajo conjunto de dos escuelas de Primaria del mismo barrio: una de Educación Especial y la otra de Educación Ordinaria. De cómo los dos centros educativos se benefician de la especificidad del otro con el llamado Proyecto de Col-laboració (Proyecto de Colaboración). Los alumnos con Necesidades Educativas Especiales tienen la oportunidad de convivir e imitar modelos de conducta y lenguaje normalizados y, los alumnos de la escuela ordinaria aprenden de las personas que tienen otras capacidades y ritmos de aprendizaje más lentos. Una buena coordinación entre los profesionales de las dos escuelas es indispensable para llevar a cabo el proyecto. El camino es lento y nada fácil aunque también lleno de satisfacciones que nos hacen pensar que la dirección es la correcta.

ABSTRACT

The subject of the article deals with the joint work of two Elementary Schools of the same neighborhood: One of them is a Special Education school and the other of Ordinary Education.

Each educative center benefits from the specificity of the other with the so-called collaboration Project. The students with special Educative needs have the opportunity to share activities and coexist as well as to imitate models of standardized behavior and language. On the other hand, the students of the ordinary school learn of people who have developed other capacities although they may have slower rhythm of learning.

To carry out the project demands a good level of coordination between the professionals of both educative centers. It is a long and slow way to go and far from easy, but at the same time full of great satisfactions. That makes us think that we are on the right direction.

QUI SOM?

El CPEE FÀTIMA és una escola d'educació especial fundada l'any 1961 per un grup de pares i mares amb fills amb nee. El nom de FATIMA vol dir "Famílies Agrupades per a la Tutela de la Infància Menys Apta". Durant molts anys es va dir "Verge de Fatima", però no tenim constància de quan ni perquè s'hi va afegir el nom de la Verge. El nom actual és el de Centre Públic d'Educació Especial FATIMA.

L'escola depèn del Patronat Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Terrassa i està ubicada al barri del Bonaire, al costat del CEIP Pere Viver i Aymerich.

Atenem a 73 infants i joves des dels 3 fins als 20 anys. Estem organitzats per Departaments i, amb adaptacions curriculars, seguim les etapes de l'Escola Ordinària fins a Secundària. En l'etapa dels 18 als 20 anys, els alumnes estan ubicats a Formació Ocupacional o a Formació Laboral.

L'Escola ha tingut des de sempre una filosofia integradora i ha treballat per tal d'oferir als alumnes models normalitzats de comunicació i comportament. El fet que fins a l'any 2000 l'Escola estigués situada als afores de Terrassa, al bell mig del bosc, dificultava molt, però no impedia, que duiguéssim a terme activitats compartides amb EEBB, CEIPS i IES de la ciutat. Amb el trasllat a les dependències actuals, adossats pel pati amb el CEIP Pere Viver, va consolidar la relació que teníem amb aquesta escola fins arribar a l'estat actual del Projecte de Col·laboració. Estar ubicats al costat mateix d'un CEIP, facilita molt la relació amb aquest.

Podem dir que un Projecte de Col·laboració és la relació que s'estableix entre dues escoles (en aquest cas un CEIP i una Escola d'Educació Especial) que comparteixen activitats. Aquesta relació consta per escrit en un document anual on hi queden reflectides les dades bàsiques, com per exemple:

- Cursos que compartiran activitats: P3-A del CEIP amb Infantil B del CEE
- Activitats que es compartiran: Racons
- Modalitat del grup acollidor: desdoblada, 12 alumnes de P3
- Nombre i noms dels alumnes del CEE que hi aniran : 2 (Alba M. i Óscar C.)
- Mestres implicats: la tutora de P3 i una mestra de Fàtima

- Dies i horaris: dilluns i dijous d'11 a 1/4 de 12

En el projecte, a més de les dades organitzatives hi consten: els objectius a assolir, l'aprovació dels Consells Escolars dels dos Centres i les autoritzacions de les famílies. També l'EAP fa un informe favorable. Tota la informació es lliura a Inspecció que és qui ho aprova.

A més de les activitats que afavoreixen directament als mestres i alumnes implicats, hi ha una sèrie de col·laboracions "col·laterals", no escrites, on cada escola es beneficia de l'especificitat de l'altra: préstec de determinat material (llibre elàstic, tallagespa, plastificadora, llibres), ús de les instal·lacions (gimnàs, pista de bàsquet)...

QUINS PRINCIPIS ENS GUIEN?

- La persona amb nee té dret a ser acceptada i respectada, a integrar-se i a participar en la comunitat.
- Per desenvolupar-se, necessita benestar físic, emocional i relacions socials, igual que totes les persones. I, per accedir-hi, necessita suports.

L'Escola d'Educació Especial i els professionals que hi treballem ja som proveïdors de suports però, com a context socialitzador, no sempre resulta suficient. Per tant, en coordinació amb altres escoles ordinàries i altres estaments (família, lleure...) de la comunitat, proporcionem als nens/es i joves amb nee, oportunitats per fomentar les interaccions, les relacions significatives, l'amistat, l'afecte i una major competència personal i social.

Pels alumnes de l'Escola Ordinària suposa disposar d'un ambient ric per treballar valors, conviure amb la diferència, acceptar a tothom i aprendre dels alumnes amb discapacitat.

Aquests valors, treballats i adquirits a través de situacions diàries i amb respostes educatives constructives, els donen maduresa emocional i els milloren la capacitat de relació amb els altres.

Pels alumnes de l'EE suposa participar de la societat en un context menys restrictiu, més ric, més normalitzat, encara que no tots hi puguin participar activament. Disposen d'un ampli ventall de models de llenguatge, de conducta i de relació amb nens i nenes de la seva edat.

QUIN ÉS EL PROJECTE DE COL·LABORACIÓ AMB EL CEIP PERE VIVER?

Després de vuit cursos de compartir amb el CEIP Pere Viver, els membres del claustre del CPEE Fatima hem discutit, elaborat i aprovat un document de criteris pel que fa a compartir activitats. Fruit de la pràctica diària, aquest document funcional (integrat en el PEC) recull l'experiència de tots aquests anys, els dubtes i les reflexions. A la vegada que ens serveix de guia per tal de concretar els diferents Projectes de Col·laboració cada inici de curs.

En una activitat compartida hi intervenen moltes variables. Cal analitzar i proporcionar a cada alumne el que necessiti, sense generalitzar, perquè el que pot ser molt vàlid per a un, pot ser contraproductiu per un altre.

A l'hora de seleccionar les activitats que anem a compartir, tenim en compte una sèrie de factors:

- Prioritzar prioritats a les activitats que ofereixin més possibilitats d'èxit a cada alumne
- Valorar amb anterioritat les habilitats que requereix l'activitat.
- Estudiar les adaptacions que cal fer.
- Marcar objectius no ambiciosos i a l'abast de l'alumne.
- Tenir present dels recursos materials i humans dels quals disposem.
- Tenir en compte l'organització del CEIP (grups desdoblats, flexibles, si hi ha altres alumnes amb nee a la mateixa aula...).
- Triar activitats assequibles, lúdiques, poc conceptuals, menys instrumentals.

És convenient preparar els nostres alumnes perquè puguin seguir millor l'activitat que anem a compartir i perquè en treguin més profit. Per tant, és clau la coordinació entre els mestres dels dos centres i, generalment, l'àrea que anem a compartir també la treballem a l'Escola.

Aquest curs 2006-2007, compartim activitats amb alumnes des de P-3 fins a 5è de Primària.

En l'etapa d'**Infantil** el ventall és més ampli, ja que en aquesta franja d'edat, el context socialitzador és suficient encara que el nivell cognitiu dels alumnes sigui molt diferent. Aquest any alguns alumnes d'Infantil comparteixen la Descoberta d'un Mateix (racons de joc), el Llenguatge Plàstic i els Patis.

En l'etapa de **Primària** també és molt important la socialització, però en l'Escola Ordinària prenen molta importància els aprenentatges acadèmics i procurem que l'alumne no s'ho passi malament degut a l'exigència d'un nivell més alt.

Alguns alumnes de Primària comparteixen la Plàstica, la Música, l'Educació Física, el Català i els Patis.

Tant amb Infantil com amb Primària, compartim també algunes festes. En el cas d'Infantil, a més a més, compartim sortides i colònies.

La ràtio d'alumnes per docent a l'hora d'anar a compartir és variable. Els nostres alumnes sempre van al CEIP acompanyats d'un mestre i amb un màxim de tres alumnes si és una activitat a dintre d'una aula. L'Educació Física (si és un grup amb una certa autonomia) hi poden anar grups de fins a sis/vuit alumnes i amb un o dos mestres. Quan anem a compartir patis la ràtio mestre/alumnes és la mateixa que tenim a l'escola segons les característiques dels alumnes. Això ens suposa molt esforç d'organització interna.

Com ja hem dit abans, intervenen moltes variables a l'hora d'anar a compartir i ens trobem amb una sèrie de fets que poden resultar un

impediment temporal perquè un alumne hi vagi:

- Quan el context no sigui el previsible o estructurat que ell necessita (personal conegut, tranquil·litat, seguretat...).
- Quan l'alumne presenti conductes agressives o autoagressives.
- Quan presenti conductes disruptives que distorsionin a l'aula o amb un comportament social inadequat.
- Quan l'espai físic no està adaptat.

Tot això no té perquè ser permanent ni inamovible. Quan succeeix, ho aturem, ho treballem, ho valorem i en la mida del possible, tornem al CEIP.

És important que els alumnes del CEIP estiguin ben informats i que puguin preguntar tots els dubtes que tinguin de cara a no crear prejudicis cap als companys de Fatima.

Amb el pas dels cursos, els dos centres hem vist la necessitat i la conveniència de compartir de manera bidireccional. És a dir, que els alumnes del CEIP Pere Viver vinguin a Fatima a fer algunes activitats. El fet de poder "explorar" en les nostres aules és enriquidor pels alumnes de l'Escola Ordinària. Copsar de primera mà el menor nombre d'alumnes per classe, determinades adaptacions de mobiliari, aparells d'ortopèdia, cadires de rodes, cambres de bany amb banyera a Infantil etc. fa que plantegin preguntes de manera espontània i natural.

Així, seguint en aquesta línia, al nostre centre hem fet conjuntament amb els alumnes del CEIP: Taller de paper, Taller d'hort, Psicomotricitat, visites comentades i aquest curs, patis amb jocs organitzats.

Per tal que això sigui una realitat i que funcioni, mantenim una relació fluïda i àgil amb els mestres del CEIP. Moltes vegades cal resoldre incidències diàries que no poden esperar les reunions trimestrals de valoració: canvis d'horaris, malaltia d'algun/a educador/a, canvis en sortides etc. i tot i ser veïns, el correu electrònic és una eina indispensable per facilitar la comunicació.

Els mestres de les dues escoles mantenim reunions de coordinació sempre que és necessari. Per fer cada nou Projecte, partim de la valoració que han fet per cicles, a final de curs, els mestres dels dos centres. Els Equips Directius es reuneixen conjuntament amb la professional de l'EAP dues vegades al llarg del curs. Amb tota la informació recollida, en fem la valoració final i es presenta la proposta pel curs següent.

Les aules són una mostra de com és de diversa la societat i com a tot arreu, hi ha nens i nenes tímids, preguntaires, inquiets, amb poca o molta paciència, poc tolerants, col·laboradors...

La valoració que en fem per part de les dues escoles, és positiva. Queda molt per fer i experiències com la nostra no tenen camí de retorn. Com diu Staimback (2001) l'educació inclusiva és un procés, i el Projecte de Col·laboració amb el CEIP Pere Viver és un procés, en constant revisió i evolució.

MB P40

Equip Directiu del CPEE Fatima
Terrassa, gener de 2007